

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebc'ag.

N:r 14 (485).

Fredagen den 9 april 1897.

10:de årg.

Prenumerationspris pr år:		Byrå:	Redaktör och utgivare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam	kr. 5:—	Klara södra kyrkog. 16, 1 tr.	FRITHIOF HELLBERG.	hvarje fredag.	35 öre pr nonpareillerad.
Iduns Modet., fjortondagsuppl.	» 5:—	Öppen kl. 10—5.	Träffas säkrast kl. 2—3.	Lösnummerpris 15 öre	För »Platssökande» o. »Lediga platser»
Iduns Modet., månadsuppl.	» 3:—	Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktionssekr.: J. Nordling.	(lös:n endast för kompletteringar.)	25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Barngarderoben	» 3:—				Utländska annons. 70 öre pr noup-rad.

Ika Peyron.

Dagens porträtt framställer bilden af en kvinnlig kompositör, som under det senaste årtiondet verkat inom vår inhemska tonkonst, nämligen fru Ika Peyron, hvilken antagit sitt förnamn, Ika, såsom signatur för sina arbeten.

Född i Timrå socken i Norrland, i trakten af Sundsvall, den 1 juli 1845, upptogs hon i sin spädate ålder som eget barn af dåvarande grosshandlaren Anton Asp och hans hustru, född Enhörning.

Af dessa sina fosterföräldrar erhöll dottern en utmärkt uppfostran. Ingenting sparades för att skaffa henne de bästa lärare, lämplige att bibringa henne det största möjliga mål af kunskaper och utveckla hennes inboende anlag. Fadern var själf en man med stort kunskapsbegär och varmt intresse för sträfvandena att bereda kvinnan nya verksamhetsfält. Särskildt inom hälsovården ansåg han, att kvinnan hade en stor plats att fylla, och han ville därför låta dottern utbildas sig till läkare. Men ditåt låg ej hennes håg. Hon hade ej någon dragningskraft åt något visst kunskapsfack, utan samlade sitt vetande där det mest intresserade henne.

Jämte ett lefvande intresse för bokliga studier röjde hon äfven ett varmt sinne för konsten och i all synnerhet för den musikaliska. Redan vid fyra års ålder hade hon visat sig trivas godt vid pianot, där hon efter gehör letade fram de melodier, hon uppfångat. Dessa tidigt skönjbara anlag gjorde, att hon efter ett par år fick regelbunden undervisning å pianospelning. De första grunderna häri bibragtes

henne af en sedan äldre tider i hufvudstaden bekant lärarinna, fröken Louise Engström. Den lilla Ika ägde vid denna tid en vacker sångröst, hvilken hon dock senare genom sjuklighet förlorade, och det dröjde ej länge, innan hon kunde själf ackompanjera sina små sånger, med hvilka hon också ofta fick glädja sin närmaste vänkrets.

Efter några års pianostudier ansågs en annan lärare behöflig. Den lilla Ika erhöll då till lärare dåvarande notarien, numera professor Ivar Hallström, hvilket ansågs som och äfven var en stor heder. Hon förvarar ännu ett bevis på hans välvilja för sin elev. Det är tre små pianostycken, komponerade och nedskrifna af läraren och Ika tillägnade såsom bevis på hans belåtenhet med det sätt, hvarpå hon hade löst en svår uppgift. För eleven kvarstår minnet af en sådan lektion outplånligt. Denna studietid räckte till Ikas konfirmation.

Efter konfirmationen förde fadern sin dotter till London, där hon sattes i en pension för att fortsätta sin allmänbildning. Efter hemkonsten från utlandet vistades hon ett par år i föräldrahemmet, till dess hon 1865 trädde i äktenskap med dåvarande konsuln för Hamburg, numera grosshandlaren och kommandören Ludvig Peyron.

Kärleken till musiken kvarstod trots dessa yttre förändringar orubbad och pianostudierna började på nytt, ehuru för en annan lärare, äfven han mycket framstående i facket. Det var nämligen dåvarande läraren i piano vid Musikaliska akademien läroverk professor J. van Boom. Hvarje vecka under

I lifvets skola, dit vi blifvit satta,
Den lärt sig minst, som tror att mest han vet;

Guds under kunna vi blott barnsligt fatta:
Vår sanna bildning är vår ödmjukhet.

W. Bäckman.

två vintrar gästade han Ikas hem, till dess döden beröfvade henne denne gode lärare och vän, som också hade alla skäl att vara nöjd med sin elev. »Hon studerade så snällt,» brukade han på sitt som bekant allt utom kruserliga sätt ofta säga åt henne.

Men liksom öfriga uppgifter i lifvet kräfver ju familjemoderns kall, om det uppfattas djupt och allvarligt, insatsen af hela personligheten. Det kom nu också en tid för Ika, då plikterna mot hemmet och familjen måste skjuta andra intressen åt sidan. Sina tre söner gaf modern själf den för inträde i de offentliga läroverken förberedande undervisningen. De äro nu uppvuxna och ägna sig åt skilda banor samt hafva i arf fått musikalisk begåfning, hvilket gör, att familjens medlemmar själfva kunna arrangera musiksoaréer i hemmet.

Då sönerns lärotid i hemmet gått till ända, kunde Ika åter med större frihet ägna sig åt sin käraste sysselsättning. Vid sidan af anlagen för musikens exekution hade hon redan i sin barndom känt en inre maning att själf omsätta sina känslor i toner. De försök hon då i den vägen åstadkom, ansågos emellertid med den tidens sätt att se saken mal à propos och hon uppgaf dem därför. Men då under de senaste tjugua åren fältet för kvinnans verksamhet betydligt vidgats och man börjat tillåta henne att åtminstone försöka tillvinna sig aktning och erkännande äfven på den skapande konstens område, ansåg sig Ika oförhindrad att på allvar ägna sig åt den musikaliska verksamhet, för hvilken hon alltid haft det största intresset. Hon började därför taga undervisning i kontrapunkt af hofkapellmästaren Josef Dente och studerade därefter i sex till sju år harmoni och komposition för hr Emil Sjögren. Teori och praktik gingo härvid hand i hand och många af de här nedan omnämnda arbetena hafva uppstått under denne lärares ögon. Flere af Ikas tonverk hafva upptagits på konsertprogrammen, och sedan hon erhållit undervisning i instrumentation af violoncellisten i hofkapellet Anton Andersen, har hon orkestrerat några af sina arbeten för de mindre teatrarne kapell.

I sällskapet Nya Idun har Ika under några år både utfört musik och anordnat musikaliska föredrag.

Det är en bekant sak, att kvinnan på den skapande tonkonstens område har hårda duster att utstå med sina manliga kolleger, som hafva svårt att i hennes tonskapelser se annat än flyktiga hugskott, utan hållning och bindande logik, känslosvammel utan inre reda och sammanhang.

Också kan det ej nekas, att åtskilliga kvinnliga tonverk gifva skäl för en dylik opinion, Hedrande undantag finnas alltid och vi behöfva endast erinra om de kända namnen Backer-Gröndahl, Héritte-Viardot, Chaminade m. fl. för att visa, att det finnes kvinnor, hvilkas arbeten värdigt kunna ställas vid sidan af en del mäns. I vårt land hafva de kvinnliga kompositörerna hittills varit lätt räknade, och några verkligt varaktiga spår hafva de väl knappt hunnit efterlämna i vår musikhistoria. Men under de senaste decennierna hafva åtskilliga tecken tydt på, att kvinnorna vilja pröfva sina krafter äfven på detta fält. Ika tillhör antalet af de kvinnor, som med naturlig kallelse

ägnat sig åt denna uppgift och hon har, såsom här ofvan påvisats, utvecklat dessa sina anlag genom samvetsgranna studier för framstående lärare. Mest har hon tills vidare gjort sig känd genom sina arbeten inom pianomusiken och solosång-facket och flere af dessa hafva klingat i våra konsertsalar. Dit höra t. ex. af sångmusiken, »Fjäriln» och »Nina la lavandaja» samt balladerna med obligat violin »Stråken» och »Tonernas lif.» Bekanta äro ock romanserna: »Med en bukett» till text af Vergeland och »Signes» visa» med samma text ur K. A. Melins »Humleplockningen», som Ludvig Norman tonsatt. Värld att vinna allmän spridning är äfven den nätta sångberceusen »Idyll», ett af Ikas senaste arbeten. De förut nämnda tonstycken, som utförts af en del orkestrar, äfvensom några i kyrkorna gifna körer, bland dem en Lofsång, samt orgelsuiten röja, att tonsättarinnan äfven inom den mer komplicerade genren både lyckats göra de musikaliska fynd, som kallas motiv, och förstätt bearbeta dessa motiv på ett tilltalande sätt.

Hos de förnämsta musikförläggarna i Stockholm, Abr. Lundquist, Elkan & Schildknecht m. fl., har Ika fått en del tonverk utgifna äfvensom hos Warmuth i Kristiania. Förteckningen på dessa arbeten har följande utseende:

1. Vokalmusik.

2 sånger: Rikedom, Två rosenblad. — Fjäriln (äfven texten af Ika). — Med en bukett. — Med första rosen. — Aftonbön. — Signes visa. — Idyll. Allt detta är romanser. Dessutom finna vi damkören Davids 86 psalm, med orgel och piano, samt en Lofsång för blandad kör a capella.

2. Violin och piano:

Humoresk och Romans.

3. Piano:

Tre karaktärsstycken. — Gavotte, Chansonette. — Polka-Caprice. — Vid slottsruinen (vals). — Nattskyar (nocturne), med dikt. — Löft dit Hoved, du raske Gut! — Un bibelot.

För fullständighetens skull må här också meddelas en förteckning på Ikas öfriga tonverk:

1. Vokalmusik:

Norsk lyrik, 6 sånger. — Dikter af Snoilsky, 4 sånger. — Drei Lieder. — Deux romances. — Tanken. — En fin visa. — Det våras, blandad kör. — Kantat vid kvinnornas utställning i Köpenhamn. — Aurora, blandad kör. — Morgonstjärnan, blandad kör. — Jubilate, blandad kör. — Konfirmationshymn (för en son), blandad kör. — Sång till Idun, damkör. — Herr Lager och Skön Fager, damkör. — 2 manskvartetter. — Andra dylika för K. F. U. M.

2. Sång, violin och piano:

Stråken, ballad. — Tonernas lif.

3. Violin och piano:

Canon och mellansats. — En drömbild.

4. Violoncell och piano:

Rêverie.

5. Orgel och piano:

I skymningen.

6. Två violiner, alt och violoncell.

Kvartett i tre satser.

7. Piano:

I det fria, suite i 5 satser. — Vid pianot, 2 häften. — Sonat i 4 satser. — Militärmarsch.

8. Orgel:

Suite i tre satser. — Bröllopsmarsch.

H. G. S.

Barngarderoben är husmors bästa hjälpreda. Prenumerera å närmaste postanstalt. Helt år 3 kr.

I blindo.

I granna marknadsvimlet
på lyxbasaren höres
från hörn, af bladverk skuggadt,
hur mandolinen röres.

Man varsnar icke konstnärn,
likvisst hans tränadsveka,
hans hulda fantasier
för hågen sällsamt leka.

Och Nordens blonda dotter
står helt förtrollad. Föga
det strödda glittret bländar
dess själfullt fagra öga.

Och till väninnans öra
hon närmar läppar friska:
»Hans hemlands språk jag känner,
ett tack jag måste hviska.

Hvad jag har drömt, han skådat
och varmt i toner målar.
Italiens rika solsken
Nu i mitt sinne strålar.

Jag ser det sköna landet,
där guldorangen glöder,
där myrtenlunden doftar
och purpurdrufvan blöder.

Jag ser lagunens vatten
och månlysta seglatser
och marmorns hvita skimmer
från trappor och palatser.

Jag ser en tarantella
af bruna flickor dansad,
jag ser en mur, af rosor
och rankor fagert kransad.»

Men öfver brunhyllt konstnär
tycks inga blomster dugga,
där drömmande han sitter
i drifhuslagerns skugga.

Asido instrumentet
han lagt och tycks knappt akta
det »gratia», som flickan
uttalar mjukt och sakta.

Sitt infall dock hon följer
och vid hans sida dröjer,
tills ebenfransadt öga
sig ändtligt långsamt höjer.

O ve, den unga själen
har inga speglar klará!
En midnatt utan stjärnor
tycks blickens himmel vara.

Blind — ensam uti mörkret
om sol och prakt han spelar.

Blind — för en likes öga
han bilder skönt fördelar.

På rosenläppar friska
förstummas veka frasen,
och blek hon vänder åter
till marknaden och gasen.

Hon liknöjdt lyckan pröfvar
vid tombolan och vinner
en pappersros, hvars färgspel
i lifvets purpur brinner.

Hon går som i en drömvärld,
Hon frågar sig förvånad:
»Männ' konstens inre väsen
är dunkel känslotrånad?»

Anna Knutson.

Läxor och öfveransträngning.

Ett varningens ord till mödrarna

af

Hanna Kamke.

Ständigt ånyo hör man klagomål från föräldrar och målsmän, att barnen bli öfveransträngda, att de ha för mycket läxor. Det ligger nog sanning i detta, och klagomålen äro äfven delvis befogade, då de ökade fordringarna på snart sagdt alla skolans områden med nödvändighet fordra ett större mått intellektuellt arbete. Men man glömmar oftast, att jämsides med detta ökade arbete utvecklade sig förbättrade arbetsmetoder, som för barnet betydligt underlätta mottagandet af det rika bildningsmaterieleet. Vi behöfva här blott påminna om läxornas förberedelse på lärarummet, då ett uppmärksam barn ofta redan i skolan

kan lära sig en stor del af läxan. För öfrigt är ju äfven hemarbetet i allmänhet så fördeladt, att ingen dag blir särskildt betungad. I de högre klasserna, där hemskrifningar förekomma, är arbetsfördelningen nog mera ojämn, men på detta stadium bör man väl af ungdomarne själfva kunna vänta så mycket omdöme och eftertanke, att de på förhand göra undan åtskilligt, så att icke för mycket hopas på en dag.

Men emellertid är det dock ett faktum, att många barn, oaktadt alla skolans bemödanden att hindra hemarbetet, ändå öfveransträngas. Detta beror naturligtvis till en del på det, särskildt för klena barn, ansträngande arbetet under själfva lektionerna, där det fordras större vakenhet och uppmärksamhet än i forna tider, samt kanske äfven något på läxorna, om dessa ej blifvit tillbörligt förklarade och genomgångna. Men det finns andra orsaker, som kanske i än större mån vålla öfveransträngning och åstadkomma, att både skol- och hemarbetet blir en börda.

Hit hör framför allt den mycket vanliga företeelsen, att föräldrar med all makt tvinga obegåfvade barn att gå läsvägen. Sådana stackars barn kunna naturligtvis ej bli annat än öfveransträngda, i synnerhet som de ofta samtidigt måste ägna sig äfven åt både musik och slöjd. Föräldrar hafva i allmänhet ytterst svårt att förstå, att anlagen äro olika, och mena, att om ett begåfvadt barn bland deras bekanta med framgång kan både läsa, spela och skära i trä, deras ovillkorligen också måste kunna göra det samma. Skolan själf har redan en sådan mångfald af ämnen, att hemmet inte bör hjälpa till att öka densamma. Är barnet musikaliskt, så låt utbilda anlagen, men drif inte på, så länge skolan fordrar största delen af dess tid.

Riktiga martyrer för föräldrarnes fåfänga äro sådana stackars barn, som måste lära sig tre främmande språk, fastän deras gifvor knappast räcka till att ordentligt tillägna sig ett. Vid undervisningen märker man bäst, hvilken förbistring råder i de stackars hjärnorna, där franska, tyska och engelska glosor utföra den vildaste ringdans. Hur mycket större praktisk nytta skulle barnet ej i framtiden ha af att verkligen kunna ett främmande språk, så att det någorlunda behärskade det i tal och skrift. Det är sannerligen hvarken till nytta eller heder, om man kan säga sig ha läst tre språk, utan att kunna använda ett enda.

Då flickskolorna i allmänhet äro så väl ordnade, att språken där äro valfria, så borde föräldrar, mer än nu är fallet, begagna sig däraf. En grundorsak till öfveransträngning skulle då bortfalla och flickorna få mera glädje af ett arbete, som de kände ej öfverstege deras krafter. För många klen utrustad flicka och äfven gosse vore det mycket bättre, om de uteslöte hvarje främmande språk och endast lärde sig modersmålet ordentligt.

Om vi hittills som en orsak till öfveransträngningen framhållit själfva arbetets myckenhet, särskildt för mindre begåfvade barn, så vilja vi i det följande nämna några andra orsaker, som vi för vår del åtminstone anse för lika, om ej ännu viktigare. Hit hör då framför allt den förklemmande uppfostran, som äger rum i många familjer. Man ställer inga kraf på barnet,

och därför lär det sig inte att ställa några på sig själf. Vid hvarje den minsta lilla opasslighet eller skråma beklagar man och pysslar om den unge och hindrar honom på så sätt att lära sig att med jämnmod bära små obehag. Vid den obetydligaste anledning skrives en lapp till skolan för att underrätta om, att vederbörande ej läst öfver sin läxa. Men krafter, som ej öfvas, förslappas, och en kropp, som ej är van att ta i, tröttnas först och blir så öfveransträngd.

Vidare öfvervakas ej barnens läxläsning. De få oförnuftigt länge sitta vid sitt arbete och hänga öfver böckerna, utan att föräldrarna kontrollera, om de verkligen arbeta hela tiden. Om barnen äro öfverlämnade åt sig själfva, händer det ganska lätt, att de begagna läxorna som en förevändning för att ostördt kunna fördjupa sig i roliga böcker. Flickor med romanen under förklädet och en läxbok i handen äro kanske ingen så ovanlig företeelse.

Ett annat ondt är, att barnen i många familjer inte ha någon bestämd arbetstid, utan att det öfverlämnas åt deras eget godtycke, när de behaga börja. Följden blir, att läxorna ofta uppskjutas till långt in på kvällarna, och tiden för sömnen afknappas. Att läxorna under sådana förhållanden verka betungande, kan ingen undra på, men det är blott att beklaga, att skolan sedan får skulden för den skada, barnet lidit genom en förvänd uppfostran i hemmet.

Då skolan för det närvarande åtminstone ej kan afknappa något på sina fordringar, då måste föräldrarna i stället för att klaga på lärare och läxor tillse, i hvad mån de själfva kunna underlätta arbetet för de unga. Och detta torde bäst låta sig göra genom att taga något af barnens uppfostran på sin egen lott och ej öfverlämna allt åt skolan samt af denna vänta underverk.

Det är en dålig vana af många föräldrar att skylla på skolan alla obehag och missöden, som deras barn råka ut för. För barnet en sträng tillsägelse, så går detta stick i stäf mot dess föräldrars princip att »uppfostra sina barn i kärlek», få de dåliga betyg, beror det på lärarens orättvisa, och om de under en ny lärarens ledning ej få bättre vitsord, så har detta sin grund i den förstes bristande duglighet, som ej förstätt att rätt undervisa det arma, misskända barnet. Men att bristande begåfning, lättja eller olämpliga anordningar i hemmet kunna vara anledningen till klagomålen från skolan, det besinna inte sådana förblindade föräldrar. Det finnes lyckligtvis äfven många förnuftiga målsmän, som på allt sätt understödja lärarna i deras mödosamma värf, men å andra sidan äro de ej så få, som utan gensaga, till och med instämmande, lyssna till barnens förklenande yttranden om sina lärare. Sådana föräldrar glömma, att dylikt oförstånd långsamt, men säkert undergräfvat auktoriteten, ej blott lärarens, utan äfven deras egen. Barnet är en skarpsynt domare öfver föräldrarnes svaghet.

Den uppfostran, hvilken, såsom i det föregående sades, föräldrarna böra taga på sin egen lott, måste börja nästan från barnets första dag. En ordnad, regelbunden tidsindelning, inga eftergifter för dess skrik, när man vet, att det fått sin ordentliga skötsel, samt en förnuftigt genomförd härdning. Haf medlidande med barnet, när det är

sjukt eller bedröfvadt, men pjunka ej med detsamma, utan lär det att behärska sig. Likväl kan barnet aldrig lära själfbehärskning, om dess mor vid minsta anledning förlorar herraväldet öfver sig själf samt utbrister i tårar och klagan. Sådana utrop som: »jag kan inte ta den här medicinen», eller »jag kan inte se blod», eller »jag kan inte äta det här», eller »jag kan inte lära mig den här läxan», få ej tillåtas, utan man måste genom exemplet visa barnet, att man i de flesta fall kan allt, hvad man verkligen vill. Barnet skall vara så fostradt, att det vet, att pliktens kraf måste uppfyllas, antingen de nu äro behagliga eller icke. Och till dessa plikter, som särskildt fordras af skolbarnet och i ökadtt mått af hvarje fullvuxen människa, i hvilken lefnadsställning hon än må befinna sig, hör arbetet. Redan i hemmet måste barnet insupa aktning för arbetet och lära sig att alltid söka lämna ett fullgodt sådant. För att detta skall vara möjligt böra föräldrarna själfva föra ett verksamt, nyttigt lif.

Man bör alltid fordra goda vitsord i *fit* och *uppmärksamhet*. Kunskapsbetyget däremot är ej alltid en gradmätare på fiten, då anlag och begåfning därvid spela en stor roll. Skulle ett flitigt, samvetsgrant barn ständigt ånyo komma hem med dåliga kunskapsbetyg, då är det ett »gif akt» för föräldrarna att låta ett sådant barn antingen bli kvarsittare eller på annat sätt få minskadt arbete.

Omedelbart efter middagen må barnen ej ha tillåtelse att arbeta, utan böra i stället skickas ut i friska luften en timme ungefär. Arbetet går sedan dubbelt så lätt, i synnerhet om modern tillser, att läxläsningen sker i ett väl utvädradt rum och vid god belysning. Skulle barnen i skolan få arbeta i så dålig luft, med så klen belysning och i så olämplig ställning, som de måste i göra i många äfven burgna hem, då skulle samma föräldrar ej nog kunna klandra och ondgöra sig öfver de bristfälliga hygieniska anordningarna, som de dock med största jämnmod tåla i sin omedelbara närhet. Mycket som nu skrives på skolans konto, till och med den beryktade öfveransträngningen, kan till en stor del skrivas på hemmens.

Så snart barnet återvändt från sin promenad, bör det genast ta fram sina böcker och sätta sig till sitt arbete samt helt ägna sig åt detsamma. Det bör ej få tillåtelse att lämna sina läxor för att hälsa på besökande och dylikt. Sitta flere syskon tillsammans, bör man ej tillåta, att de prata under arbetstiden, utan måste alla läsa uppmärksamt och träget. Det bör vara så stäldt, att barnen få vara ostörda, och att stort folk inte går omkring i rummet och pratar samt afleder uppmärksamheten. Bäst är att modern sitter inne i arbetsrummet, så att hon kan öfvervaka läsningen och i nödfall hjälpa något litet. Detta senare bör ske så sparsamt som möjligt, då barnets själfverksamhet lider, om modern alltid står redo att räcka en hjälpsam hand. Däremot bör hon visa ett lefvande intresse för barnets arbete och försöka att sätta sig in i detsamma. Ej blott hennes barn har nytta af detta och sporras till allt jämt nya ansträngningar, då det tycker om att hålla moderns intresse vid makt, utan hon utvecklas själf samt lefver sig in i och växer samman med sitt barn.

Läsas läxorna på ofvan nämnda trägna, kon-

centrerade sätt, äro de naturligtvis mycket fortare inhämtade, än om barnet tillåtes att sitta på det vanliga håglösa sättet eller att läsa med oupphörliga afbrott. Nyttigt är, att läxorna om morgnarna ännu en gång hastigt ögnas igenom.

Senare än kl. nio borde egentligen ingen skolungdom lägga sig, ehuru det kanske inte låter sig göra i de högsta klasserna, men ända upp till 6: 1 äro vi på grund af erfarenhet öfvertygade om, att det låter sig göra. Nöjen, som förorsaka nattvak, borde egentligen aldeles bannlysas under skoltiden. En ostörd, tillräcklig sömn är för ungdomen af lika stor vikt som mat och dryck. Barn tycka i allmänhet inte om att lägga sig, men det går betydligt lättare, om man utsätter en bestämd tid, då de skola draga sig tillbaka, och en annan något senare, då de skola ligga. Sedan barnet, äfven det äldre, lagt sig, och lampan är släckt, bör man fordra absolut tystnad i sofrummet.

Om mödrarna ville något litet begrunda och rätta sig efter våra i det föregående uttalade, på egen erfarenhet grundade råd, då tro vi att det skulle bli bättre för många stackars barn, som nu antingen föra ett tynande, glädjelöst lif, eller om så ej är fallet, dock ej nå den harmoniska utveckling, de under gynsamare förhållanden hade gjort.

Kvinnorna på utställningen.

IV.

»Iduns salong».

»Idun! Allas vår kära Idun med på utställningen!» — hör jag hennes ärade läsarinna utropa, då de läsa ofvanstående rubrik.

Ja, mina damer, Idun kommer naturligtvis att vara med.

Om Idun uteblifvit, om dess redaktion uraktlåtitt, hvad den nu ämnar göra, skulle hon säkerligen blifvit utsatt för missnöje från alla de tusenden af tidningens varande och blifvande prenumeranter, hvilka i sommar komma att öfversvämma vår huvudstad och med fröjd och lefnadslust kasta sig in i det brusande lifvet på utställningen.

Men Idun söker alltid tillmötesgå sin stora läsekrets och vara densamma till verkligt gagn och angenäm förströelse.

Den speciella utställningsidé, som upprunnit i »damernas egen redaktions» hjärna, är således nu förverkligad, visserligen efter mycken möda, efter mångfaldiga underhandlingar och med icke så obetydliga kostnader, men Idun äger dock den stora glädjen att stå inför en *fait accompli* och kan vid utställningens början och under hela dess fortgång inbjuda kvinnovärlden att aflägga ett besök i sin eleganta sommarsalong för att där hvila ut efter strapatserna på utställningsfältet.

Genom det välvilligaste tillmötesgående från utställningens ledande män — de insågo nog värdet och nödvändigheten af denna tankes förverkligande — fick Idun åt sig upplåten, snart sagdt, den förnämsta och mest framskjutna platsen i hela Nordiska museet, midt i själfva hjärtat af den stora kvinnotställningen, för inredandet af sin salong. Sedan den lämpligaste platsen sålunda var

tillförsäkrad, gällde det att finna verkliga konstnärer af rang och med utsökt smak, hvilka kunde utföra planen, så att den förmodade tillvinna sig damernas fulla bifall. Lyckligtvis äger redaktionen en gammal trogen vän, som heter Viktor André, hvars konstnärshjärna är späckad med rika idéer i alla färgskalor, och hvars hand är snabb som fågelns ving till att kasta fram djärfva och mjuka konturer. Han blef den, som gjorde skissen till den lilla förtjusande salongen, och vår främste dekorationsmålare, Carl Grabow, kommer att med sin pensel gifva så väl det yttre som det inre dess behagliga och af färger strålande prägel. Själfva stommen, träarbetet, är uppförd under ledning af den välkände gamle teaterbyggaren C. G. Svensson.

Och nu, mina älskvärda damer, efter dessa små förutskickningar om idéens uppkomst och om arbetets ordnande, låtom oss tänka oss, att utställningen är öppnad och att vi alla befinna oss därute midt i surret och det jublande lifvet.

Nåväl, vi glida genom trängseln, vi skynda öfver den stora vackra och blomstersmyckade planen framför Industrihallen och rikta kosan mot Nordiska museets stillfulla, slottlika byggnad. Vi trädde in genom den stora midtingången, just där den provisoriska tillbyggnaden börjar, och gå vidare rätt fram. Vi behöfva ej leta efter Iduns salong, dess resning höjer sig där strax till höger och dominerar hela omgifningen. Vi hafva först ett par trappsteg, ty golfvet är något höjdt, och så befinna vi oss midt inne i den luftiga, ljusa, glada och höghvålfda sommarsalongen. Två sidor äro fullständigt öppna, endast skyddade af en i hvitt hällen balustrad, hvarifrån smäckra, dekorativa pelare sträcka sig upp mot taket. Från de öppna arkaderna har man den präktigaste utsikt öfver hela den stora hallen, där besökande myllra och i hvilken för öfrigt det hufvudsakligaste af kvinnoslöjd är exponerad.

Midt för ingången är en stor nisch, som ger plats åt en bekväm panelsoffa, öfver hvilken befinner sig en vackert skulpterad hylla med sitt bibliotek. Här finna vi sålunda Iduns alla årgångar inbundna i de välkända röda banden, alla dess »Hjälpredot» och Iduns hela romanbibliotek samt slutligen diverse uppslagsböcker. Det finnes således ganska mycket att ögna uti, medan vi hvila en stund. Dessutom finna vi på det stora divansbordet framför soffan »Iduns Mode-tidning» och »Barngarderoben» samt det senaste numret af Idun själf, hvilket ni annars kanske icke fått läsa förrän efter eder hemkomst.

Rundt kring det stora bordet, och för öfrigt litet hvarstades, äro bekväma, lätta och svala sommarstolar placerade. Dessa stolar äro — tack vare ett ynnestfullt tillmötesgående, som bevisats Idun — delvis af samma modell som de, hvilka användas i den stora konsthallen, och hvilka beställts på initiativ af den konstluskande prins Eugen.

Varen nu så älskvärda, mina damer, tagen plats och sträcken ut er riktigt bekvämt. Låten edra blickar öfverglida det hela, betrakten det vackra, hvålfda taket med sin läckert målade fris, låten edra ögon dröja vid Iduns fagra bild, modellerad af Qvarnström, och hvartill originalet finnes i Göteborg, och låten slutligen edert skönhetsinne smekas af de vällukter, som utströmma från alla de fagra blomster, hvilka äro ordnade

GEORG LEVY'S LINNEMAGASIN.
Drottninggatan 53, Stockholm.

Största urval af Linne-bosättningsartiklar samt Gardiner.
Utstyrlar förfärdigas på beställning

å egen atelier efter nyaste modeller.

Order å minst 25 kronor levereras fraktfritt närmaste järnvägs- eller ångbåtsstation.

i urnor på balustraden och i grupper i salongens hörn. Och hör musiken, som tränger hit in, dämpad, melodiös och ljuf, så att den stillar nerver, i stället för att bringa dem i uppror! Den kommer från Hjalmar Meissners stora stråkorkester, där borta midt öfver den vida planen, där den är placerad i paviljongen framför hufvudrestauranten. Allt tycks man här ha gjort och uttänkt för att tillgodose er bekvämlighet och bringa er i det gladaste och älskvärdaste lynne!

Ett hade jag så när glömt, mina damer — men låt mig hviska det som en hemlighet i edert öra. Ni ser där i det öfre vänstra hörnet en elegant målad skärm. Bakom den kan ni helt plötsligt försvinna för att inträda genom dörren till en liten »stilig» damtoalett, där ingenting lär vara glömdt, som kan tillfredsställa fordringarna på en väl inredd sådan. Kanhända sommarvärmen och strapatserna hafva bringat edra krusade lockar i oordning! Varen lugna, därinnå finnas både spritlampa och dessa små smidiga tänger, hvilka edra kvicka fingrar behandla med sådan färdighet. Eder chevelyr blir åter charmant på några ögonblick.

Det är kanhända knappast nödvändigt att i våra tider nämna, att telefon finnes. Dessutom veta vi, att damerna älska telefonen, det är så innerligt roligt att språka med en väninna om något, som man glömt eller vill erinra henne om.

Ni har till exempel gått till utställningen före er väninna, som ej ännu var »riktigt färdig». Ni vill underrätta henne om, hvar ni befinner er och hvar ni skola råkas. På utställningen i folkviolet är det ju nästan omöjligt. Här kan ni telefonera ganska tryggt: »Kom till Iduns salong, där träffar du mig på slaget 12.» Se där en ganska viktig sak: en bestämd mötesplats, som icke kan bortblandas med andra, är alltid bra att ha.

När ni, mina ärade damer, nu hvilat er under en eller annan kvart, njutit af den lilla komfort, Idun förmått bjuda eder, ögnat igenom dess välbekanta spalters senaste innehåll och sett öfver er toalett och coiffyr, så bereda ni er måhända att på nytt kasta er ut i världsvimlet, innerligt belåtna med Iduns gästfrihet.

Då träder den unga distinguerade dam, som har öfverinseendet öfver salongen och kan betraktas som dess vice värdinna, fram och säger med en älskvärd bugning och en hänvisande gest: »Behaga ni teckna edra ärade namn i — *Damernas gyllene bok?*»

Ni ha nog redan för länge sedan sett den vackert snidade pulpeten där på vänstra sidan och den därpå hvilande »liggaren». Ni ha också sett de praktfulla, konstnärligt arbetade pärmarna, som inom glas och ram dekorera väggen ofvanför, men ni ha icke kommit er för med att närmare utforska meningen därmed.

Jo, den vackra meningen är den, att de damer, unga och gamla, från när och fjärran, fattiga och rika, hvilka besöka sommarsens utställning och naturligtvis då också Iduns salong, i nämnda bok skola inrista sina namn. Boken kommer sedermera vid utställningens slut att infattas i nämnda praktiga pärm, utgången från en af hufvudstadens förnämsta bokbinderiatelierer, för att förvaras i Iduns arkiv såsom ett minne af utställningen i Stockholm 1897.

När ni tecknat ert namn, så får ni antagligen till sist medtaga ett litet minne

af Idun med en hjärtlig inbjudning att åter snart besöka hennes solglada och gästfria salong på utställningen.

Ja, mina ärade läsarinor, nu har jag slutat mitt osynliga ciceronskap! Helt visst skola ni *alla* komma, då ni ju finna att det hela är tillkommet och ordnad enbart för eder skull. Ni komma i mång tusental, från Norrlands härliga fjälltrakter, från Skånes bördiga och rika slätter, från de stränder som piskas af västerhavets vågor och från dem, som Östersjöns väna böljor smeka. Ja, äfven från det aldrig glömda systerlandet därbortom Bottenhafvet komma ni, vänfasta och minnesgodas.

I *Iduns* namn, varen alla hjärtligt välkomna!

Adolf Hellander.

En moder.

Skiss för Idun af Vera Vingé.

Det var ett stort och luftigt rum, hvars hela yttre — från och med skölddekorationen och salongsgeväret på väggen till och med skrifbordet och bokhyllan — tydde på, att det beboddes af en yngling. Endast rummets ena hälft var klart upplyst af lampskenet; matt föll det däremot öfver den andra delen, dämpadt genom en stor skärm, och i denna del af ifrågavarande rum kunde man i dunklet urskilja en säng, öfver hvilken en läkare stod lutad.

Patienten var unge Ejnar Berg, som låg lifsfarligt sjuk i lunginflammation.

Läkaren gick fram till lampan med febertermometern. Temperaturen hade stigit sedan morgonen, och doktorn skakade lätt på hufvudet utan tanke på den ängsligt giriga blick, hvarmed fru Bergs ögon hängde vid honom.

»Hur är det?» frågade hon nästan andlöst.

»Åjo,» svarade doktorn, »febern är, som man kunde vänta, en smula högre nu mot natten.» Han satte sig ned och skref ett recept på antipyryn, gaf därpå några föreskrifter samt aflägsnade sig efter några deltagande och uppmuntrande ord till fru Berg.

Efter en stund hördes sakta smygande steg från det yttre rummet. Fru Berg gick sin man till mötes och underrättade honom med några ord om sonens tillstånd. Fadern skakade sorgset på hufvudet och gick och satte sig borta vid sin sons bädd, betraktande honom med bekymrade blickar. — Ack, hans vackra, präktige gosse! Skulle de mista honom just nu, då han stod i sin styrkas vår? — Han snyftade till, och förskräckt drog hustrun honom ut ur rummet.

»O, han får icke märka vår oro, om han skulle ha ett ögonblicks sans. — Stackars min älskade gubbe! Du är alldeles öfveranstängd. Gå och lägg dig och försök att sova! Gör det! Du kan ändå inte skona mig, ty i natt viker jag inte från gossens sida. Bli det den minsta förändring i hans tillstånd, väcker jag dig.» Och med lock och pock förmådde hon honom att lägga sig på soffan i det yttre rummet.

Timmarna skredo långsamt framåt, och den stackars modern satt i ångestfull förtviflan vid sonens bädd. Gossen yrade mindre än förut och tycktes efter en stund slumra till. Trött och förkrossad lutade sig fru Berg tillbaka i sin stol.

Efter en stund spratt hon till och tog sig med handen mot pannan.

Hon såg sin gosse sådan han för endast ett par veckor sedan, frisk och stark, kommit instormande till henne, stolt och lycklig öfver sina vackra skolbetyg och sitt premium. — Hennes egen duktige gosse! — Rodnande och varm af ifver och glädje, med käck hållning på sitt unga hufvud, ögon, som tindrade af lif och lefnadslust, — den tämligen gängliga figuren med sina något kantiga rörelser — sådan stod han ånyo inför hennes erinring — Och nu — nu låg han där med feberglödande kinder, blek om pannan och med djupa skuggor under ögonen. — Ack, hennes glädje, hennes stolthet, framför hvilken hon trott lifvet ligga så ljust och lofvande. Nästa år skulle han blifvit student, och lärare och kamrater — alla förebådade de honom den vackraste framtid. — — — De, som gudarne älska, dö unga. — Och hon hade kanske varit alltför lycklig och stolt öfver sin käre sextonåring. Hon lutade hufvudet i handen och försjönk i grubblerier.

Slutligen reste hon sig. Ängslan och sorg blefvo henne öfvermåttiga. Hon måste på knä anropa Gud om att skona henne — skona henne. Och hon gick bort i den andra delen af rummet, utom sonens synkrets, och kastade sig ned framför en stol, i brinnande böner för sin son, för hans unga lif — hennes förstfödde. — —

* * *

År hade förflutit, långa och tunga, och åter satt fru Berg — nu åldrad och grånad — vid sin sons sjukbädd.

Hur olika var icke denna brutna gestalt och detta bleka anlete den unge sextonåringens! Och hufvudet — det hade burits högt och *spotskt* under de gångna åren; men nu låg det där tröttadt — liksom öfvervunnet. Håret föll glest och tunt tillbaka från en panna, i hvilken tankar och lidelser plöjt djupa fåror. En tät, mörk skäggstubbe kring kinder och haka gaf en nästan hemsk blekhet åt detta ansikte, kring hvars mun det låg ett skarpt, bittert drag, som talade om utståndna själslidanden.

Öfvermodig genom sin begåfning, omogen och utan kännedom om lifvet, hade han föga stålsatt sig mot dess mötande frestelser och faror. Direkt från skolbänken hade han trädt ut i det fria universitetslifvet. — Försplidd tid — — — förlösdade gåfvor — — — en under lustar och lidelser trålbunden ande — — ett förlöadt samvete och en förlamad vilja — se där den lofvande ynglingens utvecklingshistoria — det sorgeämne, som den stackars modern ständigt rufvade öfver! — — Hennes Ejnar, som hon en gång framhållit såsom det efterföljansvärda exemplet för hans yngre bröder! — Sedan hade en tid kommit, då man iakttagit en grannlaga tystnad med hänsyn till »äldste bror», och slutligen hade det gifvits tillfällen, då modern måst framhålla honom såsom en förlorad, ett varnande exempel för sina yngre söner. Hvilket martyrium hennes stackars hjärta härunder genomlidit!

Och nu låg han där, hennes förstfödde, och kämpade med döden. — Ett sorgebarn; men i trots af detta — eller måhända snarare i följd af detta — dock hennes käraste barn. — Detta barn, som hon — då

Försändes öfver många sorter. Begär pristurant.

SPISBRÖD,

C. W. SCHUMACHER
Kongl. hofleverantör. — 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm.

fått jämföriga med de engelska, fås hos de flesta specialhandlare i hufvudstaden.

Försök!

CAKES

han var en sextonårig pilt och för visso ännu hörde Guds rike till — förmenat att ingå i friden, och hvilket hennes pockande själfviska hjärta, med brinnande böner, anropat himlen att skona åt lifvet och åt henne. Högt stönande tryckte hon hufvudet ner i sina händer — en bild af lidande och förkrosselse.

Slutligen reste hon sig, sträckte ut sina armar i en känsla af den mest kvalfulla öfvergifvenhet och vacklade bort från sängen. Och så, liksom för sexton år sedan, kastade hon sig ned på knä, i brinnande böner för sonen. — »Förläng nådatiden för den vilsegångne, om så är din vilja, o Herre!» mumlade hon. »Stöt honom icke ifrån dig! — Miskunda dig öfver honom! — Barmhärtighet och nåd för honom, o Herre! — Barmhärtighet och nåd!» —

Kvinnöden och kvinnobilder.

För Idun af Birger Schöldström.

General Pechlins systerdotter.

Då August Blanche en höstafton 1859, i flyttningsveckan, hemkom till sin malmgård, fann han vid grinden, som ledde dit in, ett gammalt fruntimmer sittande med två små hundar i knät. Hon var snyggt klädd, men ock mycket torftigt — så, t. ex., hade hon inga strumpor i skorna. På den populäre författarens vänliga tilltal, berättade hon, att hon blifvit husvill och måst flere nätter med sina små följeslagare taga sin tillflykt i en vedbod vid någon af Ladugårdslandets utkanter. Men äfven därifrån hade hon måst vika för vedbodens rätta invånare, några vedfamnar, och hon stod nu utan tak öfver sitt gamla hufvud.

Aldrig gick en nödställd eller lidande ohulpen från Blanche's malmgård, och den gamla damen, — ty en *dame* visade hon sig vara genom sitt belevade tal och sitt distingerade sätt — inbjöds att med sina fyrbenta vänner stiga in och vara kvar öfver natten. De hemlösa omhulldades på vänligaste vis, och fruntimret presenterade sig såsom: *fröken Lohm*, samt omtalade, att hon var af förnämlig börd och att hennes morbror varit den historiskt ryktbare general Pechlin. Genom Blanche's välvilliga försorg kunde hon dagen därpå få flytta in i en liten lägenhet. Hela hennes egendom bestod då af tre gammaldags byråar, alldeles tomma, samt en liten sydd tafa af silke, hvilken, sade hon, förfärdigats af hennes moder och en gång hängt i general Pechlins förmak.

Blanche omtalade i Ny Illustrerad Tidning den lilla tilldragelsen, egentligen för att få, efter sin tillfälliga gästs relatering, berätta, huru det gick till, när den gamle ränksmidaren från Frihetstiden och Gustaf III:s regering ändtligen blef fast. Systerdottern hade en dag, då ungefär tolfårig, varit på middag hos morbrodern, i dennes hus å Blasieholmen. General Pechlin hade vid middagsbordet förefallit mer än vanligt tankspridd, men likväl med sin vanliga glädighet hållit konversationen i gång, när en inträdande betjänt anmälde, att någon därute ville tala med »nådig general'n». »Han får vänta,» svarade Pechlin, men ett par ögonblick därefter inträdde en gardesofficer med dragen värja och förklarade generalen häktad, anklagad för delaktighet i

mordet på konungen. Han fördes till Varbergs fästning och kom aldrig därifrån.

* * *

Liksom de flesta af de i Blanchés småberättelser uppträdande gestalterna var fröken Lohm en verklig person, och författaren låter henne ock uppträda under sitt verkliga namn. Nu finns väl knappt någon i Stockholm lefvande, som erinrar sig fröken Lohm, men då den, som tecknar dessa rader, var ung, hörde han flere *då* gamla personer lifligt erinra sig såväl henne som hennes ännu mer egendomliga och på sin tid mycket bekanta *moder*.

Holsteinske ministern vid svenska hofvet i medlet af förra århundradet, riksfriherren Johan von Pechlin Edler von Löwenbach, hade i sitt äktenskap med en grefvinna Floor, utom sonen, den ofvan nämnde general Pechlin, en dotter: Johanna Juliana Josepha. Hon var född i utlandet och hade där också erhållit sin uppfostran, hvilken var efter tidens sed och smak »briljant». Hon blef här gift med en major Lohm (icke svensk adel) och deltog i många år i det högre sällskapslifvet, där hon gjorde sig särskildt bekant för sin kvicka och satiriska tunga. Mannen dog, efterlämnande henne i fattigdom, och då äfven det stöd, hon hade i brodern, undanrycktes af tidens politiska vindkast, nödgades hon själf sörja för sin och dotterns utkomst.

Hon gjorde det genom att i Stockholm öppna en pensionsinrättning »för bättre mans döttrar», såsom det hette i tillkännagifvanden, och hvilken pensionsinrättning snart blef bekant och berömd öfver hela Sverige. Den Lohm'ska uppfostringsanstalten hade under en tio à femton år en sådan ton för sig, att den unga fröken eller mamsell ur de mera ansedda familjerna, hvilken ej varit i friherrinnan Lohms pension, ej kunde göra stora anspråk på att höra till *gens de qualité*. Emellertid hade den, liksom allt mänskligt, sin nedergång, och efter ett par tiotal år var Lohm'ska pensionen ej mer modern inom de högre sällskapskretsarne, utan den nedsjönk småningom från sin glans och omtalades föga. Friherrinnan fortsatte dock skolan i smått, mottog mindre barn, såväl flickor som gossar, i halfpension. Hon var mycket sträng mot sina elever, men under visade väl och samvetsgrant.

Men då äfven denna mindre skola upphörde, började friherrinnan Lohm, som nu var gammal, utfattig och giktfull vorden, en tillvaro i det närmaste grundad på en under flere år fortsatt »vigilans utan återbetalningsskyldighet». Hon skref ständiga biljetter till sina bekanta och forna umgängesvänner om erhållande af lån, dem hon aldrig återgäldade. Hon var illa klädd, men pratsam och munter, som om ingenting fattades henne. De flesta af dem, hvilka hon »hemsökte», hyste deltagande för den länge så sträfsamma gumman, den högt bildade och verkligen genialiska kvinnan, som en gång sett lysande dagar och väl icke tänkt sig en sådan ålderdom, som blifvit hennes bittra lott. Bland hennes outröttligaste välgörare berättades d. v. kyrkoherden Hedrén i Jakob samt hans maka varit, och då dessa flyttade till biskops- huset i Linköping, förlorade hon sin bästa tillflykt under nöden. Majorskan Lohm, född friherrinna Pechlin von Löwenbach, uppgifves ha afidit på 1830-talet, några

och åttio år gammal. Konung Karl Johan har bekostat begrafningen.

Hennes enda efterlevande dotter, Johanna Katarina, tyckes fått fresta en tillvaro, ännu bekymmersammare. Denna kunde ej likt modern göra sin angenäm och intressant eller ställa sig in, om ock blott för stunden. Stel, stolt, sträf och fränstötande, vandrade fröken Johanna sin väg, oförstådd af alla, tåld af få, knappast beklagad, ehuru hon var väl värd att beklagas. Hvarmed hon efter moderns död uppehöll sitt lif, visste icke många, om ens någon, af hennes forne bekanta; förmodligen var det väl med det samma, hvarmed hon i de yngre åren sysesatte sig, nämligen att åt nipperbodarne förfärdiga åtskilliga finare lyxartiklar, något hvari hon var utmärkt skicklig. Dock, hon blef gammal, och måhända blef äfven hon ett offer för den »fria» lagstiftning, som i slutet af 1850-talet tillät de utländska billighetsartiklarne öfversvämma Stockholms butiker och som då ryckte ett torftigt bröd ur munnen på så många kvinnor, hvilka dittills med sina handarbeten kunnat åtminstone *uppehålla* lifvet — dystra sannsagor från denna tid äro hos mer än en familj ännu icke utplånade.

Nog af, ingen visste något af gamla fröken Lohm, och ur sina förra bekantas hågkomst hade hon alldeles försvunnit, då Blanchés tidningsuppsats erinrade om hennes tillvaro och om hennes utblottade belägenhet. Kort därefter lästes i tidningarna: *Välborna fröken Johanna Katarina Lohm afted den 24 februari 1860, 80 år och 3 månader*. Det uppgifves, att hon funnits sittande död på en trappa, med de små trogna hundarna förgäfvos sökande slicka lif i de domnade händerna.

Hennes lott var ju lika med otaliga andra människobarns: att födas i lyckans solljus och slockna i nödens dystra moln. Och hennes minne hade icke här återupplifvats för en senare släkt, om hon ej fått en liten plats i en snillrik författares bildergalleri samt hon ej varit på mödernets den sista telningen af en lysande släkt, hvars namn fastslagits på historiens blad.

Från Iduns läsekrets.

Att lyssna.

En liten pys ställde flere gånger till mig denna fråga: »Brukar tant aldrig lyssna?» För hvarje gång han upprepade sin fråga, reflekterade jag mer och mer öfver hvad han egentligen kunde mena. Själf hatar jag ordet lyssna och föraktar dem, som hafva den sorgliga ovanan. Jag visste således att gossen aldrig hade sett mig göra det. Då jag inte kunde reda ut hans fråga, gaf jag honom en dag följande motfråga: »Hvarför frågar du det?» och får till min stora häpnad det svaret: »Det är fint». Sedan jag väl fått ögonen öppna, märkte jag snart att det är hans moder, som lärt honom att det är fint att lyssna. Huru ofta har jag icke öfverraskat frun med att hon stått bakom dörrarna, låtsandes syssla än med ett än med ett annat. I medvetandet af sitt simpla förehafvande, har hon dock ej kunnat hindra skammens rodnad att uppstiga i sitt anlete. Uppfostrad i ett enkelt, men godt hem har jag alltid blifvit lärd att det är mycket fullt att lyssna. I ett s. k. fint hem erfar jag att det blifvit inprentadt i de små barnen att det är fint. Hvad skall jag tro är det rätta? Skall jag lära mina barn att lyssna eller skall jag förbjuda dem det? I förra fallet bli de ansedda som fina barn i det senare fallet som — tarfliga. — Helt hastigt sjönk jag i den lille gossens aktning, ty då jag aldrig lyssnar, kan jag ej bli ansedd för — fin.

»Undrande.»

Ur notisboken.

Våra »tjänande systrars» ålderdom. Föreningen till beredande af lifränta åt tjänare» höll sitt årsmöte i Stockholm den 31 mars. Inkomsterna under året ha varit 1,171 kr. 70 öre, hvilka åtgått till organisationskostnader, tryckalster etc. Full decharge beviljades styrelsen. De ur styrelsen utlottade ledamöterna återvaldes. Ordföranden uppmanade de närvarande att arbeta för insamlande af medel till den af styrelsen biidade fonden och sekreteraren lade föreningens medlemmar på hjärtat att värfva nya medlemmar och arbeta på att få *tjänarne själva* att inse nyttan af föreningens verksamhet. Han nämnde i detta sammanhang att genom byrån af tjänare insatts 1,395 kr. i Rante- och kapitalförsäkringsanstalten.

»Hvita bandet». Fru *Elisabeth Selmer* från Köpenhamn, ordförande för föreningen Hvita Bandet i Danmark, kommer att hålla föredrag härstädes i K. F. U. K:s lokal den 12 dennes kl. half 8 e. m. och i Vetenskapsakademiens hörsal den 26 dennes. I följd bildades, som Idun redan omnämmt, härstädes en afdelning af nämnda förening med namn af »Svenska Kvinnors kristliga nykterhetsförening Hvita Bandet». Föreningen, som är utgången från Amerika och har till sitt mål: »Nykterhet, sedlighet, uppfostran, kvinnans frigörelse, djurskydd och fredssträfvan», afser att i hela världen till ett helt förena kvinnans nykterhets- och sedlighetsarbete. Dess märke är en hvit bandrosett.

Den bekanta modefirman Augusta Lundin firade häromdagen sitt 30-årsjubileum. Med anledning därpå gaf fröken Lundin frukost och supé för hela sin personal, räknande bortåt 175 individer. Jubilarerna fick af personalen emottaga en vacker antik skål, till hufvudstaden af den betydelsefulla dagen.

Musikinstrumenten för dagen inom societeten och våra högsta hufvudstads-kretsar äro mandolinen och gitarren. I synnerhet damerna svärma nu för dessa gammaldags, hemtrefligt romantiska instrument och taga lektioner i oändlighet. En bland de skickligaste och mest anlitade lärarinnorna är fru *Jenny Wimermark*. Fru W. har nu ock inöfvat ett damkapell, bestående af 10 unga Stockholmsflickor, trakterande de nämnda instrumenten, hvilka skola uppträda under utställningen och fagna våra öron med hufvudsakligen svenska nationalmelodier. För att vinna »scenvana» ha de börjat en liten förberedelsejour på »Berns salonger», och gouteras där lifligt de täcka unga virtuoser i sina nationaldräkter och med sin smekande vackra nationella musik.

Teater och musik.

Kungl. operan. Bland de gästspel, som under de senare åren ägt rum på k. operans scen, stå nog signor *Francesco d'Andrade's* som de främsta i konstnärligt hänseende. Någon afmatning visar sig ingalunda i hans prestationer, snarare tvärtom. Lika förförisk och bedärande, som han är i Don Juans gestalt, lika gripande och storslagen är han såsom Vilhelm Tell. Och publiken fyller alltjämt till sista plats operasalongen, då han uppträder, och lika hänförd är den alltid. Men så är det ej heller hvar dag man på operascenen får i en person se både en förträfflig sångare och en ypperlig skådespelare. Hvad signor d'Andrade gifver är prägladt af verkligt lif och uppuret af ett såväl i vokalt som dramatiskt hänseende mönstergilt framställningssätt.

När detta nummer lägges i press, hafva vi endast haft tillfälle att förnya bekanskapen med signor d'Andrade i Don Juan och i Vilhelm Tell. Men vi kunna konstatera, att publiken var förtjust och hänförd. Ett så gripande spel som i den förra operans sista akt eller i den senares tredje akt — för öfrigt så skilda — kan ej annat än göra ett outplånligt intryck. Vi sakna för öfrigt utrymme att framdraga alla de förträffliga pointer, som erbjuda sig i dessa båda framställningar. De bilda sammanlagd tvänne karaktärer af lika stor helgjutenhet, som de äro vidt skilda från hvarandra till innehåll.

Som i går torsdag skulle den framstående gästen uppträda som Figaro i »Barberaren».

Södra teatern ger fortfarande för goda hus den muntra operetten »Clairette i dragonlägret». Fröken *Hild. Ohlsson*, som innehar titelrollen, spelar friskt och käckt, och fröken *Nilsson* är en täck Berenice. Operetten i sin helhet går med god fart och kläm och mottages af publiken med stort bifall.

Sångsällskapet O. D. från Upsala hade i söndags sin vanliga vårmatiné härstädes, och naturligtvis var Musikaliska akademien fylld till sista plats. Programmet innehöll flere förträffliga saker, bland annat den hela första afdelningen upptagande ode-symfonien »Öknen» af Felicien David, hvilken erhöi ett på det hela taget förtjänstfullt utförande. Andra afdelningen, som inleddes af Ouvertyren till »Friskyttan», upptog sju köror för mansröster, bland dem de alltid gärna hörda »Sjung, sjung!» af Söderman, »Vår vindar friska» af Jahnke och »Naar Morgenroden luer» af Hartmann, samt Sjögrens präktiga »Bachanal» och kompositionen »Vi ses igen» för baryton och orkester af Ruben Liljefors, en alldeles ny tonsättare, som härmed gjorde en särdeles förtjänstfull debut. Det hela leddes med schwing af dir. musices *Ivar Hedenblad*.

Litteratur.

Ord och bild. Af denna särdeles talangfullt redigerade tidskrift, som alltmåra visat sig fylla ett verkligt behof, har nu tredje häftet utkommit. Det inledes af en stilistiskt ypperlig och sympatiskt hållen skildring, »Karl Nordström och det moderna stämmingslandskapet», författad af *Richard Bergh*. Artikeln vill belysa de s. k. symboliska tendenserna i nutidens konst genom framställningen af en af deras framstående representanter i vårt land. Den är rikt illustrerad med målningar och teckningar af *Karl Nordström*; ett par af bilderna äro utförda i vacker trägravyr af fru *Thekla Nordström*. En artikel för dagen är »Kors och halfmåne på Kreta» af *John af Klercker*, äfven denna rikt illustrerad. Författaren gifver en öfverblick öfver de strider, som föregått den nu utbrutna, den ödesdigraste af dem alla. *Jane Germandt-Claine* berättar stämmingsfullt en karaktäristisk episod från Syd-Afrika. *Hellen Lindgren* anmäler Georg Brandes' senaste arbete, det betydande verket om William Shakespeare. En kraftigt dikt af Fröding, kallad »Alkibiades», utgör häftets poetiska bidrag. Dagboken innehåller bl. a. en kort studie af *John Kruse* öfver Riberas målning »Sankt Bartolomeus» i Nationalmuseum, hvilken i häftet är för första gången afbildad.

Svenska Turistföreningens årsskrift 1897. Den lifskraftiga, i sann fosterländsk riktning verksamma, Svenska Turistföreningen har i dagarna utsändt sin årsskrift för innevarande år. I likhet med sina föregångare bjuder äfven den nya publikationen på ett intressant och omväxlande innehåll och kommer helt säkert att hälsas lifligt välkommen i de många hem, där man lärt sig att rätt uppskatta Turistföreningens verksamhet för befordrandet af en alltmåra vidgad kännedom om vårt sköna fosterland och dess folk. Boken erhålles gratis af alla ledamöter (årsafgift 3 kronor), men kostar i bokhandeln 4 kr., äfven det ett billigt pris.

»Familjemeddelanden».

En familjetidning sådan som Idun, spridd och läst i de vidaste kretsar öfver hela landet, måste ovillkorligen vara det allra lämpligaste och närmast till hands liggande organet för alla tillkännagifvanden om födde, förfödade, vigde och döde. För visso är det just damerna inom familjerna, som med det lifligaste intresset följa dessa tilldragelser inom hemmets värld, hvilka genom det knappa annonspråket dock uttrycka och innebära så mycket, och annonser af detta slag, införda i Idun, träffa där i vidare utsträckning den intresserade familjepubliken öfver hela vårt land än genom något annat svenskt tidningsorgan.

Under rubriken »Familjemeddelanden» ha vi där-för anslagit en bestämd plats på andra sidan i vår annonsbilaga för dylika annonser och för dem fastställt ett pris, som rätt mycket understiger vårt annans beräknade annonspris eller för födelse-annons kr. 1: 50, för förlofnings- och vig-

selannons kr. 2: — och för dödsannons inom ram kr. 5: —, ett pris som måste betraktas som synnerligen moderat, då hänsyn tages till vår upplagas ovanliga storlek och den jämna och utbredda spridning tillkännagifvandet därigenom erhåller. Redaktionen af Idun.

Inackorderad.

Humoresk för Idun af R. E.

I.

Inackorderad! Dystra ord! Hem utan hemlif, mat utan kraft, människor utan deltagande vänlighet, ett maskineri, ämnadt att producera panningar, en mammonskvarn... Rosa Minell satt i en föga bekväm länstol i ett föga komfortabelt rum och filosoferade ungefär så, men längre hann hon ej, ty in rusade jungfru Tilda och begärde 50 öre till lagning af en stol, »som fröken suttit sönder.» »När satt jag sönder den,» tänkte Rosa, men fann rådligast att utan protester lämna det ombedda; och nu kunde hon fortsätta sina funderingar. Ingen må undra öfver, att dessa togo en allt dystrare vändning: det behöfs stark motståndskraft och bättre nerver, än hvad som bestås i våra dagar, för att hålla humöret uppe, när man suttit lutad öfver en kontorspultpet en hel förmiddag och vid hemkonsten får som styrkemedel litet soppa med vatten som hufvudbeständsdel samt en biff, som trotsar både knif och tänder. Biffarne hade i dag trotsat äfven värdinnans artificiella tuggredskap, men allt hvad hon sagt, var ett tröstande: »Vi få väl slipa knifvarne.»

Knappt hade fröken Rosas tankar hunnit flyta tillbaka i sin dystra fåra, förrän dörren åter öppnades och frun i huset inträdde: »Ursäkta snälla fröken Minell, att jag stör,» började hon, det var hennes stereotypa sätt att göra sitt inträde; med denna ursäkt som inledning ansåg hon sig också lugnt kunna störa henne huru många gånger som helst; »jag ville så rysligt gärna be fröken om en tjänst,» fortsatte hon, och log så bevekande som möjligt, »jag tänkte gå till min svägerska, i kväll, och då kunde det passa så bra, om Tilda fick gå hem; jag har lofvat henne det så länge, men det tycks aldrig bli af, ty hon har ju så sällan tid; i dag skulle det passa så utmärkt, då jag är borta, fröken har väl någon släkting eller bekant att gå till, för se, det är ju tråkigt att sitta här ensam, och någon kvällsmat kan naturligtvis ej bli lagad.»

Ja, nog hade hon ett par släktingar alltid, det visste nog fru Timmer, som i dag för tredje gången på två veckor skickade henne till dem; det var bara hårdt att ej få sitta i lugn just i kväll, då hufvudet värkte och humöret var svagt, men det kunde väl ej hjälpas då. Värdinnan aflägsnade sig efter väl förättadt arbete, och åter satt Rosa Minell allena med sina tankar. »Jag undrar, hvad hon skall be mig om härnäst, hon ber väl, att jag skall ligga ett par nätter hos mina släktingar, medan det storstädas i mitt rum, eller att jag skall fara bort bara på ett par veckor, medan tapeterna lagas, och när jag kommer tillbaka, lämnar hon mig tapeträkningen...»

Det knackade: »Snälla fröken Minell, ursäkta att jag stör, jag kan omöjligt finna mina bottiner, fröken har väl inga att låna mig?» »Jag hade allt en liten tanke på att begagna dem själf, när jag går till mina släktingar,» svarade Rosa, »men...» »Ack, fröken, som är rik har nog tjocka kängor och reder sig utan,» föreslog fru Timmer. Nåja, hvad var att göra, fru Timmer tog bottinerna och gick, med tusen tacksägelse naturligtvis. Fem minuter gingo, och så kom jungfru Tilda in, klädd i kappa och rödbandad hatt: »Jag går så tidigt, ty mitt hem ligger i utkanten af staden, fröken stannar väl ännu en stund, och då kunde fröken väl vara så innerligt god och höra efter, om det knackar på köksdörren, för de skulle komma med smöret just vid denna tiden?» »Var det något mer?» frågade Rosa. Jungfru Tilda, som var fullkomligt okänslig för inroni, svarade nekande och tropade af till sitt hem i förstaden.

Seså, nu äro de i väg, och nu skall det bli litet lugn, tänkte Rosa. Däraktiga tanke, knappt uttänkt, förrän fru Timmers gredelina hatt med ty åtföljande hufvud och kropp syntes i dörröppningen. »Ursäkta, att jag stör, men jag kan omöjligt finna min paraply, fröken har väl ej händelsevis lånat den?» »Jag brukar just ej låna saker,» sade Rosa med så mycken tonvikt som möjligt på jag, det finns nog i tamburen, jag

Tandläkare dr Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur
 nya preparat för tandernas vård.

skall hjälpa att söka.» Det svaga skenet af en tändsticka var tillräckligt för att visa den felande paraplyn i ett hörn. »Om lampan finge brinna, skulle fru Timmer finna sina saker mycket lättare,» vågade Rosa föreslå. »Fotogen kostar,» var det lakoniska svaret.

II.

Fru Timmer hade fått en ny inackordering, provisor Farén, och det var ej utan, att stämningen blifvit en smula lifligare, sedan han kom till, ty han lade hvarken vattniga soppor eller seglifvade bifvar på hjärtat. Vårdinnans läne- mani visade inga afmatningssymptomer: hon lånade »Lifvet på landet» af provisor och han fann ena hälften i vedlären, den andra aldrig; hon lånade handskar af fröken Minell och återlämnade dem efter cirka fyra påminnelser, men då felades tre fingrar på den ena handsken: stackars fru Timmer hade haft värk och använt dem som fingertutor. Hon lånade näsdukar, när hennes egna voro i tvätten (hvilket inträffade förunderligt ofta, fast hon annars ej utmärkte sig för öfverdrifven renlighet), och hon lånade Rosas muff, när det var så pass kallt, att den beskedliga egarinnan nästan haft användning för den själf. Provisorn beslöt i sin oskuld att bota henne, och en middag, när fru Timmer som bäst höll på att afhandla med Rosa, huruvida hon ej blott för en enda gång kunde få låna hennes aftonkappa, ty hennes egen hade just gått sönder, föreslog han, att hon skulle pröfva om ej hans rock ginge an för ombytes skull. Men han fick sitt rättvisa straff: »Nej tack,» sade fru Timmer och log så vänligt, »fröken Minell lånar mig så gärna sin kappa, men det vore bra roligt, om jag en gång finge se på några af herr Faréns tidskrifter; jag ser, att där ligger så många inne på bordet.»

Man hade ätit middag: arter, som voro »allt för nära brännpunkten», för att begagna provisorns uttryckssätt, samt katrinplommon med s. k. gräde, och man satt i det hörn af matsalen, som fru Timmer kallade »förmaket». Vårdinnan hade gått ut i köket, lämnande sina båda inackorderingar på tu man hand, hvilket mycket

sällan hände, af det enkla skälet, att hon helst ville ha herr Farén för sig själf. »Hvad tycks om en middag som denna,» började provisor; »en förtjänst har då sådan här mathållning med sig, man behöfver ej vara rädd för att besväras af korpulens; jag har magrat cirka 2 kilo under de två månader jag haft äran att vistas i fru Timmers hus, men — så mycket mindre har man att bära på.» »Ni tar saken lugnt, ni,» menade Rosa, »jag för min del har föga lifskraft kvar, ty att sitta på kontoret fyra timmar om förmiddagen och två om eftermiddagen och om kvällarne stoppa gummans strumpor och springa hennes ärenden, det är nästan mer än min friska kropp står ut med.» »Nå... jag... jag har något tänkt på att... att ha eget hushåll,» sade den säkre provisor osäkert och tummade på det lilla som fanns kvar af borddukens fransar, »och ville fråga om inte fröken... fröken Rosa...»

Ödet i form af fru Timmer, som kom in från köket, afbröt honom. Hon hade ganska goda ögon och märkte genast, att Rosas kinder hade mera färg, än hvad den timmerska mahtållningen hittills lyckats åstadkomma. »Det var värst, hvad fröken är varm,» sade hon deltagande, »ja, jag eldar nog för mycket.» (Rosa hade betraktat termometern strax före middag, och den hade visat +12°, men den var kanske ej justerad.) »Jag ville gärna tala med fru Timmer om en sak,» började herr Farén, innan Rosa hann svara. »Åh, för all del,» sade fru Timmer och såg ytterst förvåntansfull ut. »Jo, se saken är den, att...» »Kanske herr Farén ville tala med mig i enrum,» afbröt fru Timmer med stigande nyfikenhet. »Ånej, för all del,» svarade provisor, »det... det var bara det, att jag tänkt säga upp mig.» »Förlåt, snälla fru Timmer, men jag vet ej säkert, om jag stannar heller,» sade Rosa litet dröjande.

Fru Timmer var som fallen från skyarne: »Hvad menar herr Farén? Hvad står på, fröken Minell,» nästan tjöt den arma; »och jag, som använt min tid och mina krafter till att bereda trefnad för mina inackorderingar, jag som köpt kraftigare mat, än som behöfs, jag som eldat mer än jag haft råd till, jag som sli-

tit, släpat och sträfvat från morgon till kväll... och detta är lönen... detta är lönen; ni krossar mitt hjärta,» stönade hon, och det regn, som stormen förebådat, strömmade utför de färiga kinderna. Provisorn och fröken Minell tittade häpnad på hvarandra; en sådan effekt hade de ej anat... Svårt är att vara inackorderad, svårare att ej kunna komma lös, utan att bringa folk i förtviflan, svårast af allt att behöfva krossa deras hjärtan.

För dem, som undra »hur det gick», vill jag tala om en sak, som egentligen ej hör hit: snart stod ett litet bröllop, där provisor Farén och Rosa Minell voro hufvudpersonerna, och där fru Timmer, iklädd svart silkessjal (som hon fått af provisor) och cremefärgad spetsgarnityr (som hon lånat af Rosa) fungerade som värdinna.

Från Percy F. Luck & Co Handelsaktiebolag

följer med detta nummer den utförligt specificerade priskurant, som den framstående, ja, i sitt slag hos oss nästan enastående firman tid emellan plägar offentliggöra genom Idun — helt visst till den bästa och pålitligaste ledning för våra husmödrar vid rekvisitioner och hushållsinköp.

Innehållsförteckning.

Ika Peyron; af H. G. S. (Med porträtt). — I blindo; dikt af Anna Knutson. — Låxor och öfveranstängning; ett varningsord till mödrarna af Hanna Kamke. — Kvinorna på utställningen. IV. »Iduns salong.» Af Adolf Hellander. — En moder; skiss för Idun af Vera Vingé. — Kvinnoöden och kvinnobilder; för Idun af Birger Schöldström. General Pechlins systerdötter. — Från Iduns läsekrets: Att lyssna; af »Undrande». — Ur notisboken. — Teater och musik. — Litteratur. — Inackorderad; humorisk för Idun af R. E. — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

När solen gläntar
På österns port,
Mitt hela nästan
Är färdiggjordt.

Bild utaf fliten
Och födgeni,
Af ordningssinne
Och symmetri.

Där mästarn njuter
Sin mödas lön,
När morgonstunden
Är lugn och skön.

Se'n hufvudordet
Ni nu har fått,
Jag vill servera
Det uti smått.

Hur ljuven växer
På mossklädd sten.
Hvad han må finna
Som går allen.

Namn på en socken —
Järnvägsstation.
När Leila föddes,
Hvad var då hon?

Hvad bad ni vänner,
Som gick förbi?
Verktyg som fången
Kan göra fri.

Hvad gamla Grekland
Ju ägde sju.
Hvad toffelhjälten
Gaf åt sin fru.

Hvad som man sällan
Plär finna hvit.
En som oartigt
Tar mot visit.

Hvad snobben tycker
Visst att han är.
En dryck för mången
Kanske på bär.

Hvad skutan ligger
Och väntar på.
Hvad dit man kommer
Man taga må.

En dräkt så smidig
Och klädsamt fin.
Ett namn, förkortadt,
För feminin.

Hvad fingo barnen
Af far, hvarsin,
Då han blott hade
En apelsin?

Ett träd som blommar
I sommarns dar.
Hvad mången bra karl
Fördärfvat har.

En växt så nyttig
Till — gissa hvad?
På gröna gräset
En lång hvit rad.

Ett gudavapen,
Så sagan lär.
Och hvad på bågen
Just strängen är.

Redskap för köket
Ett, två, ja tre.
Hvad man på af-
stånd
Plär kunna se.

Hvad vårsol skänker
Åt minsta strå.
Hvad för fler' gåtor
Nu sättas må.

Tim-tam.

Namngåta.

1	1	2	3	4
2	5	6	7	8
3	8	7	6	9
4	10	4	9	11
5	7	9	11	12
6	5	6	9	11
7	13	1	4	10
8	13	14	10	11
9	11	15	5	6

1) mansnamn, 2) fruntimmersnamn, 3) mansnamn, 4) fruntimmersnamn, 5) mansnamn, 6) fruntimmersnamn, 7) mansnamn, 8) fruntimmersnamn, 9) mansnamn.

Äro ofvanstående nio namn rätt funna, bilda deras begynnelsebokstäver, lästa uppifrån och ned, det tionde.

Moster Lisa.

Charad.

Om hand och fot det gäller att beskriiva,
Mitt första som en faktor då tas med,
Ty eljes skulle skissen oklar blifva,
Samt hand och fot defekt på många led.

Mitt andra uti vatten jämt får bada —
Med litet rom uti emellanåt —

Och tycks af den regimen ej ta skada;
Blir kanske uti kanten litet vät.
Mitt tredje — säg, hur kunna definiera

Ett något, som i prosa, poesi,
Rätt ofta som »symbol» får paradera,
Så att det icke strax skall 'genkändt bli —
Jag säger därför blott, att såsom prydnad
Det kan betyda lofven, tro och — lydnad.

Blott ringa värde har mitt stackars hela
För den, som aldrig saknat dagligt bröd,
Men mången stackare — det kan ej fela —
Har räddats genom det från hungerns död.

S. L.

Lösningar.

Logogryfen: Drömbild; mil, il, rim, rö, mild, blid, öl, bi, lid, lim, id, mör, börd, öm, ö, död.

Charaden: Sparkstötting.

Anagramritmogryfen. 1) ränta, 2) äntra, 3) tärna, 4) träna, 5) Åtran, 6) rätan.

Förvandlingsgåtan: Karl Mikael Bellman, Anna Maria Lenngren; Katharina, Astrakan, rubin, Landskrona, Methusalem, Isabella, kaviar, astronomi, Elba, Liverpool, Bretagne, Edison, lingson, Ludvig, Manchester, aborre, natron.

Initialförvandlingsgåtan: Karlskrona; kalk, and, Rolf, Lund, sand, kust, rank, orm, namn, al.

Gymnastik- och Velocipedkostymer
* * Strumpor, Tröjor, Kalsonger etc. * *

* Extra beställningar & reparationer. * Vidstickningar. *
Från fabriken Bryggaregatan 3, 1 tr. upp,
andra huset från Drottninggatan.